

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ

ЕРЕЖЕ

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	1 бет

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	2
2	Негізгі мақсаттар мен міндеттер	3
3	Инклюзивті білім беру принциптері	4
4	ЕББҚ бар білім алушыларды оқыту шарттары	4
5	ЕББҚ білім алушылардың құқықтары мен міндеттері	4
6	Инклюзивті білім беруді іске асыруды ұйымдастыру	5
7	Инклюзивті білім беруді жан-жақты қолдау	6
8	Кадрлық қамтамасыз ету	7
9	Қорытынды ережелер	8

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	2 бет

1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1 Осы Инклюзивті білім беру туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің «Қазақ ұлттық өнер университеті» Республикалық мемлекеттік мекемесінің (бұдан әрі - Университет) ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар үшін жағдай жасау жөніндегі қызметін айқындайды.

1.2 Ереже мынадай нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес әзірленді:

- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңымен;
- «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Қазақстан Республикасының Заңымен;
- «Қазақстан Республикасындағы мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» 2005 жылғы 13 сәуірдегі №39-III Қазақстан Республикасының Заңымен;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Қазақстан Республикасының Заңымен;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы №6 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларымен.

1.3 Осы Ережеде мынадай терминдер мен анықтамалар (кесте) пайдаланылады:

Кесте - Терминдер мен анықтамалар

Термин	Анықтама
<i>Білім арудың арнайы шарттары</i>	арнайы оқу және жеке дамыту бағдарламаларын, оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тіршілік ету ортасын, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар, онсыз мүмкіндігі шектеулі балалардың білім беру бағдарламаларын меңгеруі мүмкін емес
<i>Мүмкіндігі шектеулі білім алушылар</i>	белгіленген тәртіппен расталған туа біткен, тұқым қуалайтын, жүре пайда болған ауруларға немесе жарақаттардың салдарына байланысты тіршілік әрекеті шектелген дене және/немесе психикалық кемістігі бар білім алушы

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	3 бет

<i>Әлеуметтік бейімделу</i>	мүмкіндігі шектеулі білім алушыларды қоғамда қабылданған құндылықтарды, ережелер мен мінез-құлық нормаларын игеру және қабылдау арқылы әлеуметтік орта жағдайларына белсенді бейімдеу
<i>Медициналық оңалту</i>	ағзаның бұзылған немесе жоғалған функцияларын емдеуге, қалпына келтіруге бағытталған медициналық іс-шаралар кешені
<i>Мүмкіндігі шектеулі білім алушыларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау</i>	Университеттің мүмкіндігі шектеулі білім алушыларға тіршілік әрекетінің шектелуін еңсеру және өтеу үшін жағдайларды қамтамасыз ететін және олардың басқа білім алушылармен тең оқу мүмкіндіктерін құруға бағытталған арнаулы әлеуметтік, медициналық және білім беру қызметтерін ұсыну жөніндегі қызметі
<i>Арнайы білім</i>	мүмкіндігі шектеулі білім алушыларға арнайы жағдайлар жасай отырып берілетін білім

1.4 Университетте инклюзивті білім беруді енгізу және қолдау Университеттің жеке ерекшеліктеріне қарамастан барлық білім алушылар үшін білім берудің қолжетімділігін жақсарту жөніндегі бірінші кезектегі міндеті болып табылады.

2 НЕГІЗГІ МАҚСАТТАР МЕН МІНДЕТТЕР

2.1 Университеттегі инклюзивті білім берудің мақсаты ЕББҚ бар білім алушылар үшін қолжетімді және сапалы білім алу үшін жағдай жасау, барлық білім алушылардың Университеттің білім беру процесіне толық және тең қатысуына ықпал ететін инклюзивті ортаны дамыту болып табылады.

2.2 Негізгі міндеттер:

- ЕББҚ бар білім алушылардың білім беру ресурстары мен процестеріне тең қол жеткізуді қамтамасыз ету;
- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқыту процесінде қолдау және оларға көмек көрсету;
- ЕББҚ бар студенттердің әлеуметтік және кәсіби бейімделуіне жағдай жасау.

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	4 бет

3 ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ПРИНЦИПТЕРІ

3.1 Теңдік қағидаты: барлық білім алушылар, олардың физикалық, интеллектуалдық немесе психикалық ерекшеліктеріне қарамастан, сапалы білімге қол жеткізуге құқылы.

3.2 Әртүрлілікті құрметтеу принципі: Университетте ЕББҚ бар студенттер үшін қолдау және сыйластық ортасы құрылады, онда әркімнің даралығы бағаланады.

3.3 Қол жетімділік принципі: Университеттің білім беру және материалдық-техникалық ресурстары ЕББҚ бар студенттердің қажеттіліктеріне бейімделген.

3.4 Үздіксіздік және тұтастық принципі: білім беру процесінің барлық кезеңдері (қабылдау, оқыту, қорытынды аттестаттау және жұмысқа орналастыру) ерекше қажеттіліктері бар білім алушылар үшін қолжетімді.

4 ЕББҚ БАР БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫ ОҚЫТУ ШАРТТАРЫ

4.1 Университет ерекше қажеттіліктері бар білім алушылар үшін қолжетімді білім беру ортасын құруды қамтамасыз етеді:

- қол жетімді форматтағы білім беру материалдарына қол жетімділік (қосымша мәтіндік, аудио форматтар, субтитрлері бар бейнематериалдар);
- бейімделген оқулықтарды, жабдықтарды, сондай-ақ көмекшілердің қызметтерін қоса алғанда, қажетті техникалық және көмекші қолдау көрсету.

4.2 Университет ЕББҚ бар білім алушыларға келесі қызметтерді ұсынады:

- оқу процесіне бейімделуге бағытталған жеке консультациялар;
- психологиялық қолдау және әлеуметтік бейімделуге көмектесу;
- білім беру нәтижелерін жақсарту үшін түзету және қолдау сабақтарын өткізу.

5 ЕББҚ БАР БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

5.1 ЕББҚ бар білім алушылардың құқықтары:

- білім беру қызметтеріне және Университеттің академиялық өміріне қатысуға тең қол жеткізу;
- оқыту, бейімделу және әлеуметтену процесінде көмек пен қолдау алу;

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	5 бет

– Университетте инклюзивті ортаны жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу.

5.2 ЕББҚ бар білім алушылардың міндеттері:

- оқу процесіне белсенді қатысу, Университеттің ішкі нормативтік құжаттарының академиялық тәртібін сақтау;
- ЕББҚ бар білім алушылар үшін белгіленген қауіпсіздік ережелері мен стандарттарын сақтау.

6 ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ІСКЕ АСЫРУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

6.1 Медициналық-әлеуметтік сараптама шешіміне сәйкес Университетте оқуға қарсы көрсетілмеген ЕББҚ бар адамдар жоғары білім ББ бойынша оқуға қабылданады.

6.2 ЕББҚ бар адамдар Университетке Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Университеттің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жалпы негіздерде оқуға түседі.

6.3 ЕББҚ бар білім алушыларды Университетте оқыту Қазақстан Республикасының қолданыстағы білім беру стандарттарына сәйкес жүзеге асырылады.

6.4 Бейімделген білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін оқыту әдістерін, білім беру технологияларын және оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді таңдауда Университет мыналарды ескере отырып жүзеге асырады:

- жоспарланған білім беру нәтижелеріне қол жеткізу қажеттілігі;
- ЕББҚ бар студенттердің жеке психофизикалық ерекшеліктері;
- оқытушылардың дайындық деңгейі және әдістемелік база;
- Университеттің материалдық-техникалық жабдықталуы.

6.5 Мүгедектер мен ЕББҚ бар адамдарды оқыту режимі олардың физикалық жағдайына және психофизикалық дамуына байланысты.

6.6 Оқу сабақтары өткізілуі мүмкін:

- академиялық топтардағы басқа білім алушылармен бірлесіп;
- жеке топтарда.

6.7 Нақты кәсіби дағдыларды қажет етпейтін пәндер үшін оқытушымен және басқа білім алушылармен қарым-қатынасты қамтамасыз ету мақсатында электрондық оқытуды пайдалануға болады.

6.8 Курстары нақты әрекеттерді орындауды талап ететін оқытушылар ЕББҚ-мен ауыратын студенттердің қиындықтарын ескеруі керек және егер тапсырмалар мүмкін болмаса, материалды игерудің балама әдістерін ұсынуы керек.

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	6 бет

6.9 ЕББҚ бар білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылау, аралық және мемлекеттік аттестаттау жүргізу кезінде білім алушылардың жетістіктерін дәл бағалауға мүмкіндік беретін бейімделген бағалау құралдары қолданылуы мүмкін.

6.10 Аттестаттауға дайындалу үшін қажет болған жағдайда бар білім алушыға қосымша уақыт беріледі, бұл туралы білім алушыға алдын ала ескертілген.

6.11 ЕББҚ бар білім алушыларға академиялық демалыс олардың денсаулық жағдайына сәйкес амбулаториялық-емханалық ұйымның жанындағы дәрігерлік-консультативтік комиссияның (ДКК) қорытындысы бойынша беріледі.

6.12 Университеттің білім беру бағдарламасын ойдағыдай меңгерген ЕББҚ бар білім алушылар білім туралы өз үлгісіндегі құжатты алады.

7 ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ЖАН-ЖАҚТЫ ҚОЛДАУ

7.1 Университет барлық ұсыныстарды ескере отырып, университеттің медициналық қызмет бөлімімен тығыз ынтымақтастықта ЕББҚ бар білім алушылардың білім беру процесін жан-жақты ұйымдастырады.

7.2 Ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдауды келесі функцияларды орындайтын эдвайзер қамтамасыз етеді:

- ЕББҚ білім алушылардың оқу үдерісін бақылайды, оқу кестесінің орындалуын бақылайды;
- сабаққа қатысуды бақылайды;
- білім алушы ауырған жағдайда өзіндік жұмысты ұйымдастыруға көмек көрсетеді;
- білім алушы ұзақ уақыт болмаған кезде жеке консультациялар ұйымдастырады;
- аттестаттауды, емтихан тапсыруды, қарыздарды жоюды және ағымдағы академиялық мәселелерді қадағалайды;
- оқу үдерісі шеңберінде оқытушылар мен білім алушылардың ЕББҚ-мен өзара іс-қимылына түзетулер енгізеді;
- оқытушылар мен қызметкерлерге ЕББҚ бар студенттердің психофизикалық ерекшеліктері туралы кеңес береді және туындаған қиындықтарды шешуге көмектеседі;
- Университеттің құрылымдық бөлімшелерімен ақпараттық өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

7.3 ЕББҚ бар студенттерді психологиялық-педагогикалық қолдау жеке тұлғаны дамытуға, психоэмоционалды жағдайды түзетуге, сондай-ақ студенттерді кәсіби бейімдеуге және қоғамға біріктіруге бағытталған.

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	7 бет

7.4 Психологиялық-педагогикалық қолдаудың негізгі формалары:

- білім алушыларға денсаулық ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру бағдарламаларын таңдау кезінде кеңес беру;
- ЕББҚ бар білім алушыларға оқу материалын игеруге көмек көрсету үшін ерікті білім алушыларды тарту.

7.5 ЕББҚ бар білім алушылар үшін білім беру процесін медициналық-сауықтыру Астана қаласының емдеу мекемелерімен бірлесіп Университеттің медициналық қызмет бөлімі арқылы ұйымдастырылады.

7.6 Университеттің медициналық қызмет бөлімі:

- жарақаттар немесе аурулар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету;
- емдеу немесе профилактикалық мекемелерге жіберілген білім алушыларға кеңес беру;
- гигиена және салауатты өмір салты мәселелері бойынша дәрістер мен әңгімелер өткізу, сондай-ақ осы тақырыптар бойынша көрнекі материалдар ұсыну.

7.7 Әлеуметтік қолдауды университет басшылығы және тәрбие жұмысы жастар жөніндегі бөліммен тығыз ынтымақтастықта ұйымдастырады.

7.8 ЕББҚ бар білім алушыларды тұрмыстық және әлеуметтік мәселелерді шешуде қолдау мыналардан тұрады:

- жатақханада тұру мәселелелерін шешуге жәрдемдесу;
- ЕББҚ бар білім алушылар үшін стипендиялармен, материалдық көмекпен, әлеуметтік төлемдермен қамтамасыз ету;
- табысты әлеуметтену және бейімделу үшін тәрбиелік және әлеуметтік іс-шараларға қатысуға тарту.

7.9 ЕББҚ бар студенттер үшін қажет болған жағдайда онлайн сабақтар (вебинарлар, виртуалды дәрістер, семинарлар) ұйымдастырылуы мүмкін.

8 КАДРЛЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

8.1 Университет инклюзивті білім беру мәселелері бойынша оқытушыларды даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды жүргізеді, оларға ЕББҚ бар білім алушылармен жұмыс істеу үшін қажетті ресурстар береді.

8.2 Университетте бейімделген оқу жоспарларын құруға көмектесетін, сондай-ақ оқу процесінде ЕББҚ бар студенттерді ертіп жүретін мамандар тағайындалады.

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1 нұсқа: 17.07.2024
	ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	8 бет

9 ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

9.1 Осы ереже ол бекітілген күннен бастап күшіне енеді және жаңасымен ауыстырылғанға дейін қолданылады.

9.2 Университет бөлімшелерінің ұсыныстары негізінде ғылыми кеңес ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізе алады.

